

**Mens of dier?**

'De mens is ook een dier. Ik zeg wel: de mens is niet meer de maat van alle dingen, en dat geldt zeker voor de westerse mens met zijn kortetermijnbehoeften.'

**Industrie of diensten?**

'Diensten. In de economie zijn we doorgeslagen in de industrialisering. Je hebt altijd industrie nodig, maar er is nu meer behoefte aan diensten op het gebied van zorg en kwaliteit van leven.'

In de Vrouwensteeg in haar woonplaats Leiden: 'Hier vind je tweedehands kledingwinkel Flamingo, natuurvoedingswinkel Brandnetel en platenzaak Plato, die alle drie op hun eigen manier met recycling en duurzaamheid bezig zijn.'



ESTHER OUWEHAND  
(PARTIJ VOOR DE DIEREN)

**'IK WIL TABOES  
DOORBREKEN'**



## Ze voelt zich een activist die toevallig politicus is geworden. Esther Ouwehand zit in de Tweede Kamer voor de Partij voor de Dieren. 'Ik ben nog steeds een buitenbeentje.'

### Buitenbeentje

'Na elf jaar in de Tweede Kamer voel ik me nog steeds een buitenbeentje. De Partij voor de Dieren denkt fundamenteel anders over zaken dan de rest van de Kamer. Wij zien de focus op economische groei meer als een probleem dan als een oplossing. Het duurt lang voordat anderen je denkbeelden overnemen. In het begin weggehoond worden hoort er gewoon bij.'

'In Den Haag vind je ook niet de meest vooruitstrevende mensen. Verandering vinden ze eng, want daarmee kun je kiezers kwijtraken. In de samenleving hebben we een grotere aanhang.'

### Hyper-consumeren

'Ik koop graag in tweedehandswinkels. Je komt daar niet alleen idealistische types tegen, maar ook steeds vaker jongeren die het niet meer leuk vinden om de modetrends van de grote ketens te volgen. De voorlopers in de maatschappij voelen aan dat we van het hyper-consumeren naar het recyclen gaan.'

### Minder luxe

'Andere partijen zijn bang voor de boze burger en gaan ervan uit dat iedereen een reptielenbrein heeft: ik wil het allemaal en ik wil het nu. Terwijl ik denk dat mensen best bereid zijn om een deel van hun inkomen in te ruilen voor meer vrije tijd. Of om in plaats van vijf vakanties per jaar meer tijd te hebben voor de mantelzorg voor hun moeder. Dus niet meer de kortetermijnbehoefte, maar meer een focus op behoeften op lange termijn.'

### Geen ondernemer

'Ik ben blij dat er genoeg mensen zijn die zich daar gemotiveerd voor voelen, maar ik ben meer iemand die taboes wil doorbreken als dat nodig is. Ik heb wel bij een uitgeverij gewerkt. Daar heb ik ervaren dat bedrijven een te smalle focus kunnen hebben op het verkopen van een product. Tijdschriften werden steeds meer een vehikel voor adverteerders.'

'Ik heb van mijn ouders geleerd om dingen te ondersteunen die je belangrijk vindt. Dus als je zelfstandige boekwinkels wilt behouden, dan moet je daar je boeken kopen, en niet online bestellen bij een zielloze allesverkoper als Bol.com. Omdat de samenleving is gericht op snel koopgemak, gaat veel ongemerkt verloren.'

### Activist of politicus

'De Partij voor de Dieren was nog niet in de Tweede Kamer vertegenwoordigd en zocht iemand die de boel een beetje kon organiseren. Ik was toen al wel met dierenrechten bezig, en heb mijn baan opgegeven voor een onzekere toekomst. Er was op dat moment helemaal nog geen sprake van dat ik de Tweede Kamer in zou gaan. De vrouw achter de schermen, dat was meer mijn natuurlijke rol. Ik voel me meer een activist die toevallig politicus is geworden. Het was niet mijn droom, maar als je wilt dat er iets verandert, moet je toch in de politieke arena zijn.'

### Haantjesgedrag

'De traagheid van het politieke proces is de realiteit. Ik lijd er niet onder. Natuurlijk heb ik het liefst dat de bio-industrie gisteren was afgeschafte, maar de belangen zijn groot en de lobby van de tegenpartij is sterk. Ik zeg altijd: ik heb weinig geduld, maar veel uithoudingsvermogen.'

'Mannetjesmakerij en haantjesgedrag in de politiek vind ik nog steeds irritant. De egoïsten die even willen laten zien dat zij verder kunnen plassen dan de ander, dat blijft beschamend. Vrouwen kunnen dat gedrag ook vertonen, maar in de Haagse realiteit is de man nog steeds dominant.' ■

### GEEFT ZICHZELF EEN: -10

Waarom ze zichzelf een -10 geeft? Kijk snel op [www.opiniebladforum.nl](http://www.opiniebladforum.nl)